Nro 61.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE DNIA 1 SIERPNIA V. S. 1814. ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

S. Peterzburg dnia 22go Lipca.

Córka zmarłego Jenerała Infanteryi *Sztrandmana*, Panna *Karolina Sztrandman*, i córka aktualnego Kamerhera Xięcia *Szachowskiego*, Xiężniczka *Barbara Szachowska*, Naymiłościwiey mianowane Freylinami u Dworu Nayiaśnieyszych Cesarzowych.

Radość wzbudzona w mieszkańcach tey Stolicy, za szczęśliwym powrótem Nayiaśnieyszego PANA, nie ogranicza się tylko samém okazaniem uniesień wesela, ale pragnie pokazać się w rozlaniu dobrodzieystw dla bliźnich. Wzorem tego może bydź, między innemi, jeden z tuteyszych Obywateli, który tę uroczystą epokę chciał oznaczyć ulżeniem i wyświadczoną łaską dla swoich włościan. Darował on mieszkańcom swoich dóbr pozostałe na nich długi, a oprócz tego pisał do *Moskwy* i do swoich zakładów fabrycznych, uwalniaiąc tamteyszych robotnikow od niektórych powinności. Dar ten jego wynosi summę 35,089 rubli i 62 kop. — Obywatel ten jest Marszałek Dworu JEGO CESARSKIEY MOSCI G. A. *Demidow*.

z *Kronsztadu* 17go *Lipca*. Do tuteyszego portu przybyły z Anglii dwa oddziały znayduiącey się tam Rossyyskiey flotty, jeden pod wodzą Wice Admirała *Krown*, drugi zaś pod Admirałem *Tette*.

z *Tyflisa* 14go *Czerwca*. Znayduiący się przy Perskim Dworze Minister Angielski *Sir Uzele* przybył tu dnia dzisieyszego wraz ze swoią familią i licznym orszakiem. Był on przyięty z honorami należącemi jego stanowi, i ugoszczonym przez tuteyszego Jenerała Gubernatora *Rtyszczewa*. (*z Pocz: Półn:*)

Podług Ukazu JEGO CESARSKIEY MOSCI Nayiaśnieyszego PANA Rządzący Senat na powszechném S. Petersburskich Departamentow zebraniu słuchali kommunikowany przez P. Ministra Sprawiedliwości i Kawalera Dmitriewa dla należytego spełnienia, wypis z protokułu Rady Państwa połączonych Departamentow Praw Cywilnych i Duchownych interessow i powszechnego Zebrania w następney treści: „Rady Państwa w połączonych Departamentach „ Praw, Cywilnych i Duchownych interessow i w „ powszechném zebraniu roztrząsano przedstawienie „ Ministra Sprawiedliwości i postanowienie Rządzącego Senatu na zapytanie: czy może osobista Szlachta władać włościanami i Dworskiemi ludźmi, także czy należy na imie ich pisać przedażne i zastawne prawa i podług nich utwierdzać za nimi kupionych włościan i dworskich ludzi? Rada Państwa „ po zastosowaniu do praw tey okoliczności i po uważeniu przedstawionych przez Ministra Sprawiedliwości zasad, postanowiła: 1od: Prawo osobistey „ Szlachty na władanie włościanami i dworskiemi „ ludźmi, dotąd przez nią nabytymi zostawić nienaruszoném do śmierci ich, nie rozszerzaiąc prawa „ tego na potomkow ich, którzy z tego powodu powinni ludzi tych i włościan przedać w czasie prawem przepisanym. jeśliby nie nabyli sami prawa „ na władanie włościanami. 2re: Nadal nayściśley dostrzegać, aby nikt ze Szlachty osobistey, jako to: „ Registratorow, Protokolistow, Sekretarzow, Tytularnych Sowietnikow i innych nie zostaiących w „ klassie ósmey w służbie Cywilney, i z Urzędników „ nie pochodzących z aktualnego stanu Szlacheckiego „ nie mógł nabywać włościan i dworskich ludzi: przeto i praw przedażnych na to nie sporządzać, wyłączaiąc grunt tylko samy; nabycie którego na własność podług Ukazu 12 Grudnia 1801 roku pozwolone jest wszystkim wolnym stanom.” Rozkazali: o powinném i konieczném spełnieniu podług tego postanowienia Rady Państwa, z wyszczególnieniem onego przesłać Ukazy do wszystkich Rządow Guberskich, Magistratur, do Izb, Głównych i Jeneralnych Sądow i do innych mieysc Sądowych, dawszy wiedzieć przez takoweż PP. Ministrom, Kontrolerowi i Podskarbiemu Państwa, Woiennym Gubernatorom, zarządzaiącym Cywilną częścią, Cywilnym Gubernatorom i Horodniczym, Nayświętszemu zaś Synodowi i Moskiewskim Rządzącego Senatu Departamentom kommunikować dla wiadomości. Czerwca 11 dnia 1814 roku. (*z Gaz. Senackiey.*)

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

W. Brytania

z *Londynu* 15go *Lipca*. Gazeta Ryska, z Gazet Angielskich *the Times* i *the Courier*, donosi, że Xiąże Regent z wiadomych sobie powodów rozkazał, aby córka jego Xiężniczka *Karolina* odmieniła mieszkanie, tudzież osoby i Dwór ją otaczaiący. Ostatniey środy Xiąże Regent w towarzystwie Biskupa *Salisbury*, który był dozorcą wychowania Xiężniczki, udał się do domu *Warwick* dla przedstawienia tey młodey Pani Dam Dworskich, które na mieyscu teraznieyszych miały towarzyszyć i otaczać Xiężniczkę *Galii*. Tymczasem Xiężniczka, usłyszawszy o tey przemianie, kiedy Xiąże Regent dotychczasowym Damom Dworu postanowienie swoie oznaymował, oddaliwszy się nieznacznie, wsiadła do swego poiazdu, i udała się prosto do mieszkania Matki na placu *Connaught* Xiężna *Gallii*, która nie była obecna, otrzymawszy wiadomość, przez umyślnego wysłanego z biletem, o tym całym wypadku, udała się do Izby Parlamentowey dla zasięgnienia rady; lecz ani P. *Withbread*, ani Lord *Grey*, ani P. *Ponsonby* nie byli w tenczas w Izbie przytomni. Powróciła więc do swego mieszkania, gdzie już znalazła P. *Brougham*, który na otrzymane wezwanie nieomieszkał się stawić. Ale zaledwie powitała swoią córkę, ukazał się Xiąże *Yorku* i wezwał Xiężniczkę *Karolinę*, aby natychmiast do pałacu jey oyca, Xięcia Regenta, powrócić chciała. P. *Brougham* był tego zdania, iż to jest naylepsza strona, którey się Xiężniczka w teraznieyszych okolicznościach chwycić może. Zatym Xiężniczka *Karolina* z Xięciem *Yorku* udała się do mieszkania *Carlton*, gdzie od oyca swego Xięcia Regenta z łagodném upomnieniem przyięta, wyznała swóy pośpiech i poddała się nowemu rzeczy porządkowi. Nowe Damy Dworskie są: Hrabina *Rosslyn*, Hrabina *Ilchester*, Lady *Campbell*, i dwie Panny *Coates*. Zdrowie Xiężniczki *Karoliny* w tych ostatnich czasach wiele ucierpiało; jest to jednak powieść nie maiąca zasady, aby Xiężniczce *Karolinie* w teraznieyszém jey mieszkaniu u oyca, nie było wolno przyimować listow i wizyt, albo żeby surowie traktowana była.

Do rzadkich wypadkow, w tém co się tycze Lorda *Cochrane*, i to także należy, że jego własny Oy

cieć przeciwko niemu się oświadczył. Lord *Dundonald*, oyciec, który od kilku miesięcy w Londynie bawił, i zwykł był odwiedzać exystuiące w tém mieście wieczorne kluby, czuiąc się bydź urażonym obroną Lorda *Cochrane*, którą na jedném z tych Zgromadzeń słyszał, napisał list do właściciela domu, gdzie się klub zbiera, i kopią tego listu w rannych gazetach Londyńskich ogłosił. Oświadcza w nim Lord *Dundonald*, że syn jego przywłaszczył sobie sławę wynalazku pewnych *kul palnych*, których on wprawdzie używał w *Basque-Boards*, ale które Lord *Dundonald* wynalazł; że był nie raz od syna swego, a nawet od służących jego znieważony; że często ostrzegał syna o złym charakterze P. *Cochrane Johnstone*, lecz z tego, prócz niewdzięczności i złego traktowania, inney nie otrzymał korzyści. — Lord *Cochrane* na obronę swoią ogłosił dziś zrana inny list, w którym oycu swoiemu pomieszanie umysłu zarzuca, wszystkie jego oskarżenia niesłusznemi mianuie, i upewnia, że w ostatnim roku na wsparcie swoiego oyca dał 8000 funtow szterlingów.

Na posiedzeniu Parlamentowym d. 15go Lord *Liverpool* wniosł w Izbie Wyższey, aby prócz dobrowolney składki sta tysięcy funt. szterl. na wsparcie zniszczonych mieszkańcow *Niemiec*, jeszcze Parlament drugie 100 tysięcy funt. szterl. na ten koniec przeznaczył. — Po niejakich sporach, w których Lordowie *Holland* i *Lauberdale* oświadczyli się przeciwko takiemu trwonieniu pieniędzy publicznych, wniosek większością przyięty został.

Dziś członkowie kompanii Wschodnio Indyiskiey na cześć Lorda *Wellingtona* dawali przepyszny festyn. P. *Sadler* przy tey okoliczności w towarzystwie jednego Angielskiego Pana wzniosł się na powietrze. Balon wzleciał o 3ciey po południu, i przez pół godziny unosząc się w oczach mieszkańcow *Londynu*, zniknął potém w obłokach.

Jedno zgromadzenie patryotyczne Dam, na którego czele znayduie się *Lady Spencer*, otworzyło sub skrypcyą dla wystawienia statui na cześć Lorda *Welingtona*.

Flotta przybyła z *Jamaiki* przywiozła tuteyszym kupcom summę 700,000 funt. szterl. w złocie i w srebrze. — Zniesione nie dawno w Hiszpanii monopolia tabaki, prochu i kart do grania, zostały na nowo przez Króla przywrócone.

z Londynu 19go Lipca n. s. W ostatnią sobotę Zgromadzenie *Westminsteru* przystąpiło do nowego wyboru Reprezentanta. *Sir Francis Burdett* wniosł do Zgromadzenia, aby prześladowany i niewinny Lord *Cochrane* mógł bydź znowu obranym. Nie było nikogo współ ubiegaiącego się, a tak Lord *Cochrane*, wśród okrzykow radości i zgody, Reprezentantem *Westminsteru* obwołany został. Deszcz ulewny padał: jednakże cała okolica pełna była ludzi z nayniższey klassy, którym P. *Burdett* trzy wielkie beczki mocnego piwa wystawić rozkazał.

Lord *Cochrane* wzbronił się oddadź znaków orderu *Łazni*, których od niego wymagano; jest rzeczą podobną do prawdy, że kara jego wystawienia u słupa hańby, przez samego Xięcia Regenta będzie uchyloną.

Xiąże *Oranii* jak twierdzą ma dowodzić woyskami Angielskiemi w *Belgium*. — Xiąże Regent mianował P. *Meiissh* Agentem w niższey *Saxonii* i przy miastach wolnych, *Hamburgu*, *Bremen* i *Lubece*. — Lord *Stewart*, Brat Lorda *Castlereagh*, jako nasz Ambassador, jedzie do *Wiednia*.

Przeciwko Flotylli Amerykańskiey, która z morskiemi zapasami weszła do *Oswego* na jeziorze *Ontario*, Kapitan *Popham* niepomyślny uczynił attak. Z dwóchset ludzi 18tu poległo, a 50ciu raniono.

(*z Gaz. Berlin.*)

FRANCYA.

z Paryża 15go Lipca n. s. Wybite tu zostały medale, które wystawiaią Francyą wyciągaiącą ręce ku płynącemu pełnym żaglem okrętowi: napis, około: „*il porte le bonheur du monde*: „ (przynosi szczęście Swiatu. „) na drugiey stronie wizerunek *Ludwika* XVIII, z napisem iego imienia i roku.

„ Dnia 7go t. m. owdowiała Xiężna *Orleańska*, odprawiła uroczysty wiazd do *Marselii*; ztąd udała się do *Aix*. Jey syn, który potym z *Tulonu* popłynął do *Sycylii*, odwiedził ią w *Marselii*.

Po zawczoray *Monsieur* przybył do *Paryża* i był na radzie, na którey się Król znaydował. Zdrowie Króla iest znowu w lepszym stanie. Słychać, że Dwór w Pazdzierniku przeniesie się do *Fontainebleau*.

Marszałek *Augereau* mianowany iest Gubernatorem 19tey dywizyi woienney, i w tym urzędzie przybył do *Lugdunu*. — Piszą z *Rzymu*, że Kardynał *Maury* tam przybył, lecz wkrótce od *Papieża* otrzymał rozkaz, aby się bez wyraźnego pozwolenia nie ukazywał przed iego obliczem.

z Paryża 20go Lipca n. s. Dziennik *Paryski* donosi, że w niedzielę pewny urzędnik Policyi, prześladował Kupców względem zamknięcia ich składów; *Monitor* uwiadamia, że to był oszust, który zniknął, iak tylko Kommissarz okręgu został przywołany. — *Cambaceres* mieszka dotąd w swoim Kanclerskim Pałacu: lecz nie ukazuie się u Dworu.

Dla Ambasadora Angielskiego, Lorda *Wellingtona*, który po zakończeniu posiedzeń Parlamentowych, przybędzie do *Paryża*, naięto iuż przepyszny dom za 2,500 funt. szter. rocznie.

Pogłoski, iakoby w *Turynie* miała bydź wprowadzona Inkwizycya i zabronione szczepienie Ospy ochraniaiącey, zostały zaprzeczone. — Pani *Stael* przez *Coppet* iedzie do *Włoch*. (*z Gaz. Berl.*)

NIEMCY.

z Potsdamu 27go Lipca. Przybył tu dzisiay Feldmarszałek Xiąże *Blücher Wahlstadt*.

z Berlina dnia 30go Lipca n. s. Według odebranych tu niezawodnych wiadomości, podróż naszego Króla ma bydź następnie urządzona: J. K. Mość 1go Sierpnia przybędzie do *Weymaru*, 2go do *Lipska*, dzień 3ci t. m. obróci na oglądanie pola sławney trzydniowey bitwy pod murami *Lipska*: tegoż dnia obeyrzy twierdzę *Wittenberg*, a dnia 4go Sierpnia przybędzie do *Potsdamu*.

Przybył tu dziś Feldmarszałek Xiąże *Blücher Wahlstadt*. Cesarsko-Rossyyski Jenerał *Aranszew* ze 4ma kompaniami artylleryi; dwa półki grenadyerów, *Moskiewski* i *Kerholmski* pod Jenerałem *Polikatów*, tudzież kompania Pionerów pod Kapitanem *Plaskatów*, przechodziły przez miasto nasze. — Pozawczoray przechodziły także 4ry półki Cesarsko-Rossyyskiey gwardyi, Kirysierów, i dwie kompanie artylleryi pod rozkazami JW. Jenerała *Miłloradowicza*.

Od Menu 20go Lipca n. s. Dnia 6go t. m. Baron *Hügel* obiął w posiadanie na rzecz Austryi Hrabstwo *Falkenstein*. Mały ten kray i górzysty leży na lewym brzegu *Renu*, nie daleko góry *Mont Tonnere*, która dała nazwisko iednemu Departamentowi Francuskiemu. Hrabstwo to miało niegdys swoich własnych Panów, odeszło potém do *Lotaryngii*, a *Franciszek* I, gdy w roku 1735 *Lotaryngii* odstąpił, zatrzymał ten kray iako oddzielny. Cesarz *Józef*, który ze starożytney domu swoiego dziedziny, ten tylko kawałek ziemi posiadał, okazywał ku niemu szczególną miłość, i odprawiał pospolicie podróże pod imieniem Hrabiego *Falkenstein*.

W *Bernie* zakazana została pod karą 25ciu franków Arauska Gazeta, wychodząca w Stolicy Kantonu *Argau*, który niegdyś należał do *Bernu*; z powodu, iż zawiera obrażaiące Rząd *Bernenski* wyrażenia. — Nowy Poseł Angielski do Szwaycaryi P. *Canning Strafford* iest bratem dawnieyszego Ministra *Canninga*, a Sekretarz Poselstwa P. *Adington* synem Lorda *Sitmouth*. — Jenerał *Jomini* poiechał do *Szwaycaryi*.

Król Pruski dnia 14go Lipca zwiedzał okolice *Nefszatelu*, kaskadę *Doubs*, zakłady gornicze i dwie

wsi w dolinie *Valengin* wsławione gospodarstwem i przemysłem mieszkańców. Na balu który Nefszatelscy obywatele dla J. K. Mości dawali, byli wszyscy w ubiorach Szwaycarskich. P. *Pourtales* zasłużony w swey oyczyznie przez wiele Instytutów dobroczynnych, otrzymał order Orła Czerwonego, i wiele osób, które chorym Pruskim w Szpitalach pomoc dawały, zaszczycone także znakami dostoyności.

w Konstytucyi nadaney Nefszatelowi zapewniona iest naprzód, wolność wyznania Katolikom i Protestantom. 2) Urzędy mogą tylko bydź sprawowane przez mieszkańców kraiowych, a nawet przez tych tylko, którzy nie zostaią w obowiązku, ani służbie obcych Monarchów, wyiąwszy mieysce Gubernatora. 3) Urzędnicy publiczni za występek tylko i Sądownie oddaleni bydź mogą. 4) Handel iest zupełnie wolny, ile to nie będzie się sprzeciwiać stosunkom Xięstwa, składaiącego cześć związku Szwaycarskiego. 5) Sądownictwa utrzymuią się w teraznieyszym stanie. Urządzenia Policyine wydaie Xiąże. 6) Zaden mieszkaniec Xięstwa, nie może bydź w kraiu wzięty do więzienia, bez wyroku Sądowego tego mieysca, w którém popełnił występek. Gdyby był poymany na świeżym uczynku, albo popadł w bardzo wielkie podeyrzenie, tedy w przeciągu 3ch dni Sąd ma potwierdzić iego uwięzienie, albo powrócić mu wolność. 7) Na maiątek nie może bydź włożony żaden sekwestr bez wyroku Sądowego. 8) Zaden podatek nie może bydź wybierany, tylko na mocy prawa. 9) Wszyscy mieszkańcy Xięstwa od 18tu do 50ciu lat są żołnierzami, lecz do woyny w tenczas tylko obowiązani, gdyby publiczna spokoyność, obrona kraiu, albo związku Szwaycaaskiego użycia siły wymagały. 10) Własność iakiegokolwiek Zgromadzenia, albo szczególney osoby iest nienaruszona i nietykalna. &c.

Król Guwernantce swoiey niegdyś małżonki Pannie *Gellieu*, darował Szal noszony przez iéy Wychowanicę, i 200 Frydrychsdorów.

Od Menu 21go Lipca n. s. Dzienniki publiczne zawieraią, co następuie: „Potwierdza się, że Wielkie Xięstwo Frankfortskie iest rozwiązane. Kraie, których się składało następnym sposobem, iak słyzhać, rozdzielone bydź maią: miasto *Frankfort* zostaie wolném miastem Cesarskiém. Xięstwo *Aschaffenburgskie*, odeszło iuż do Królestwa Bawarskiego: Hrabstwo *Hanau* powrócone będzie Elektorowi Heskiemu: miasto *Wetzlar* i iego okrąg, dostaną się Wielkiemu Xięciu *Hessen-Darmstad*: kray Fuldeński połączony będzie z *Nassau.* Wielki Xiąże Frankfortski zostaie Prymasem Niemiec. Mieszkać będzie w *Ratyzbonie*, i mieć dochody stosowne do swoiéy godności. (z *Gaz. Berlin.*)

Gazeta Ryska *Zuschauer* zawiera: „Gazeta Francuska (Gasette de France) donosi: że na Kongressie Wiedeńskim następne główne rozrządzenia proponowane bydź maią: Cesarz Austryacki odzyskać ma tytuł Cesarza Niemieckiego, i oprócz *Tyrolu i Voralbergu* otrzymuie ieszcze *Brysgowią, Ortenau* &c. Król Pruski oprócz dawnych posiadłości otrzyma ieszcze znaczną część Saxonii, łącząc do tego *Wittenberg i Lipsk*, tudzież Pomeranią Szwedzką. Moguncya pozostaie w ręku Prusaków; *Spira* (Speier) dostaie się Austryi. *Bawarya* oprócz *Wirceburgu i Aschafenburgu*, otrzyma ieszcze inne kraie. *Hannower* rozciągnie swoie posiadłości aż do rzeki *Lippe.* Król Saski ma przyiąć dawny swóy tytuł, i iak twierdzą, że mu *Drezno* i kray między *Lipskiem i Czechami* powrócony zostanie. Elektor Hessen Kaselski odzyska swoie dawne posiadłości. Miasta Hanzeatyckie utrzymaią się w stanie miast wolnych.

D a n i a

z Kraiow Duńskich 9go Lipca. Według wiadomości z *Chrystyanii* pod 7 t. m: Xiąże *Chrystyan* miał oświadczyć, że przepisany 14to dniowy termin jest zbyt krótki, gdyż on dla ostatecznego roztrzygnienia Stany Kraiowe do Rady chce wezwać. Głównym przedmiotem układów był teraz Rozeym, lecz że warunkiem jego było wydanie niektórych twierdz, tedy pierwsze osoby otaczaiące Xięcia doradzały mu, aby tego bez zezwolenia narodu nie czynił. — Dnia 7go miało nastąpić ostateczne postanowienie. — Wysłani Kommissarze pracuią w naywiększey jedności. Za ośm dni spodziewamy się ich do *Kopenhagi*, jakikolwiek byłby wypadek negocyacyi. — Jenerał *Anker* odpłynął do *Anglii*: wysłano też znowu do tego kraiu deputowanych. — W przypadku woyny, zdaie się, iż *Norwegia* attakowana będzie ze strony morza przez wylądowania w różnych mieyscach przedsięwzięte.— Dnia 12go Xiąże Następca Szwedzki miał przybydź do *Œrebro*, Przewoz woysk Szwedzkich na okrętach woiennych tego narodu do *Gotenburga* trwa nieprzerwanie. — W *Gotenburgu* wylądowano z Anglii 30,000 płaszczow dla woyska.

Zniwa obiecuią zbiór obfity, jednakże cena zboża jest dotąd bardzo wysoka.

Nakoniec po 5ciu latach ciało *Chrystyana* VII. w dniu 18tym Lipca w Grobowcach familii Królów Duńskich w *Roschild* uroczyście złożone zostało.

z Kraiow Duńskich 20go Lipca n. s. Kommissarze Mocarstw Sprzymierzonych po swoim przybyciu do *Chrystyanii*, oddali Xięciu *Chrystyanowi* pismo Króla Duńskiego. To pismo, które Duńskim poddanym w Norwegskiey służbie zostaiącym rozkazuie złożyć swoie urzędy, i do *Danii* powrócić, zostało natychmiast publicznie ogłoszonem. Pismo zaś, które do Norwegiau wydane było, Xiąże *Chrystyan* chciał dopiero przełożyć Zgromadzeniu Stanow. Słychać, że list od Króla Duńskiego do Xięcia *Chrystyana* pisany zawiera następuiące punkta: „Król bez żadnego wyiątku odwołuie wszelkie pełnomocnictwa, które dał Xiążęciu przy jego odiezdzie do *Norwegii*, równie jak wszelkie rozkazy, które późniey mógł otrzymać. Król rozkazuie mu złożyć dostoyność Wielkorządcy tey Prowincyi, i wydać manifest upominaiący mieszkanców *Norwegii* do wypełnienia powinności swoich. Twierdze maią bydź natychmiast Szwedom oddane. Król czyni Xiążęcia odpowiedzialnym za niewypełnienie tych wszystkich rozkazow, inaczey według 25go aytykułu ustaw Królewskich do zdania sprawy pociągnionym zostanie."

Proponowane warunki rozeymu na lądzie i na morzu maią bydź następne: 1) Xiąże *Chrystyan* obowiązuie się złożyć moc swoią w ręce deputowanych Zgromadzenia Stanow. 2) Dwie twierdze maią bydź Szwedom wydane. 3) Okrąg pomiędzy granicami i rzeką *Gomern* ma bydź neutralnym ogłoszony.

Duński bank kraiowy zaczął wypłacać srebrem, to jest nowo bitemi talarami. Akcye dawnieyszego Duńsko-Norwegskiego Species banku maią bydź uważane w banku terazнieyszym jako obligacye Królewskie, lecz w podwóyney liczbie ich nominalney wartości wymieniane.

Handel Danii nie wiele uczynił postępu: przeciwnie w Hamburgu mnóstwo okrętow stoi w portach, i ruch wielki panuie. (z *Gaz. Berlin.*)

H i s z p a n i a

z Madrytu dnia 4go Lipca. Król rozwiązał Jeneralny etat swoich armii i tylko 1szy i 4ty korpus, na granicach Francuskich stoiące, pozostaią na stopie woienney.

Castannos, który się tyle w ostatniey woynie wsławił, mianowany iest Jeneralnym Kapitanem *Katalonii.* Urząd Jeneralnego Kapitana oznacza w *Hiszpanii*, czasem Wodza woyska, odpowiadaiący stopniowi Marszałka, czasem Jeneralnego Gubernatora Prowincyi. — Ministrowie *Lardizabal* i *Villamin* mieli ułożyć proiekt zwołania nowych *Kortezów*, które Państwu Konstytucyą nadać maią.

Rozkaz, aby Klasztorom wszelka dawnieysza własność przywrócona była, ma bydź bez żadnego wyiątku nayściśley dopełnionym. — Nasz Konsul w *Trypolis* wymógł na tamteyszym Rządzie, iż wszelki sekwestr nałożony na maiątki Hiszpańskie zdięty został. (z *Gaz. Berlin*)

Xięstwo Warszawskie.

z Warszawy dnia 27go Lipca n. s. Przechodzi przez miasto nasze woysko Rossyyskie powracaiące z *Francyi*, iako to półki kozackie i artyllerya. — Dnia 25go b. m. przybył oddział z woyska Polskiego, które się znaydowało w *Hamburgu* i *Danii*.

Prefekt Departamentu Warszawskiego Reskryptem JW. Jenerała Gubernatora Xięstwa Warszawskiego został zawiadomiony, iż Nayiaśnieyszy Cesarz Wszech Rossyi, w ułatwieniu obywatelom Gubernii Rossyisko-Polskich uzyskiwania paszportów na wyiazd do Xięstwa Warszawskiego, postanowił; że pozwolenia takowe, nie iuż iako za granice wydawane, lecz za paszportami Jenerałów Gubernatorów i w takim sposobie, iaki przy przeiezdzie z iedney do drugiey Gubernii iest używany, udzielane bydź powinny.

z Warszawy dnia 30go Lipca. Już od kilku dni oczekiwaliśmy tu przybycia Ich Cesarskich Wysokości Wielkich Xiążąt Rossyyskich Mikołaia Pawłowicza i Michała Pawłowicza powracaiących z *Francyi* do St. *Peterzburga.* Szczególniey Ich oczekiwano w dniu 23cim b. m., i z tego powodu całe miasto, z dobrey woli mieszkańców, wieczorem oświecone było. Zaciągnęły straże do Pałacu pod *Blachą* zwanego, który był przeznaczony na Ich mieszkanie, zebrały się tamże Władze, lecz tak ich, iak i powszechne oczekiwanie, spełnione nie zostało. Dopiéro w dniu 26tym (14) Wielcy Xiążęta przybyli do *Warszawy* o godzinie 2giey po południu, lecz Ci Nayiaśnieysi Podróżni, nie zatrzymuiąc się, przeiechali tylko przez miasto nasze. Oto są niektóre szczegóły Ich przeiazdu: Wielcy Xiążęta raczyli się zatrzymać w domu JPana *Szucha* pomiędzy Aleami, gdzie przeznaczony był przeprząg koni, i stamtąd, po śniadaniu, udali się ku miastu. Już między *Okęciem i Rakowcem* powitał Ich Podprefekt Powiatu Warszawskiego, W. *Bachmiński*, przybrany w znaki Urzędowe, i towarzyszył Im od tego mieysca; wyiechali zaś przeciw Nim JJWW. Jenerał Gubernator *Łanskoy*, Senator *Nowosilcow.* Jenerał Major *Lewicki*, z Majorem Placu i Adjutantami, Xiąże Jmć *Urussów* Jenerał dywizyi, oraz inni Jenerałowie i Oficerowie; JW. *Woiewódzki* Radzca Stanu Naczelnik Departamentu Warszawskiego, W. Policmeyster *Szweczyn*, JW. Prefekt Departamentowy, W. Prezydent Policyi i t. d. a oraz wiele innych znakomitych osób. Wielcy Xiążęta przeiechali przez głównieysze ulice miasta, odpowiadaiąc w nayuprzeymieyszym sposobie wszystkim okazuiącym Im znaki uszanowania, a ci którzy Ich, w tey zbyt krótkiey chwili, mieli szczęście oglądać, poznali w Nich ową nie ocenioną łaskawość, którą cała Europa uwielbia w Ich Nayiaśnieyszym Bracie.

Dnia 28go wieczorem przyszła tutay część ekwipażów Jego Cesarskiéy Wysokości Cesarzewicza, i Wielkiego Xięcia Konstantyna, pod zasłoną iazdy Rossyyskiey, w którey znaydowało się także kilku żołnierzy z gwardyi Polskiey; ekwipaże i konie wierzchowe Wielkiego Xięcia, stanęły pod *Blachą.* — Przechod woyska Rossyyskiego przez miasto nasze, trwa ciagle. W tych dniach przechodziła artyllerya z 68 działami, i oddział piechoty. W dniu 29tym przeszedł liczny oddział dragonów, złożony z wybornych ludzi i dzielnych koni.

z Poznania dnia 22go Lipca. Od dni kilku mamy tu przechody woysk Rossyyskich z korpusu JW. Jenerała naczelnie dowodzącego, Hrabiego *Wittgensteyna*, wielu orderów Kawalera. Sam JW. Hrabia przybył tu wczoray, i został przyięty i powitany w sposobie, godnym tego znakomitego Woiownika. Dziś zrana między godziną 10 i 11tą, oglądał JW. Wódź piękny pułk Charkowski dragonii i pułk Tatarski ułanów, na trakcie między *Poznaniem* i *Gurczynem.* Jadąc JW. Jenerał podłużnie linii woyska, pozdrawiany był od wszystkich oddziałow potróynym okrzykiem: *Ura!* Po ukończonym popisie, powrócił JW. Jenerał z orszakiem do pomieszkania swego w pałacu Rządowym, a woysko przeciągnęło w paradzie przez miasto.

(z *Gaz. Warszaw.*)

WIADOMOSCI ROZMAITE.

— Gazeta St. *Peterzburgska* Inwalid, między rozmaitemi wiadomościami zawiera co następuie:

— W *Bazylei* wyszła książka na obronę Bonapartego przeciwko Panu *Chateaubriand* pod tytułem *Napoleon i Francuzi.*

— Marszałek *Marmont*, który przez swoią kapitulacyą ocalił *Paryż*, nie podaiąc go na wszystkie okropności szturmu, iest teraz szczególnym przedmiotem nienawiści nieukontentowanych we *Francyi.*

— w *Anglii* wydaie się teraz Encyklopedya, którey wydatki typograficzne kosztować maią 200,000 funtów szterlingów (400,000 czerwonych złotych) Głównieyszym iey Redaktorem iest Doktor *Reiss*; liczba pracuiących rozciąga się do 300 osób, między któremi iest kilku Lordów i Biskupów. Całe dzieło ukończy się w przeciągu roku, i wyidzie w 80 oddziałach, z których każdy 20 szylingów ma kosztować.

— Na nowey monecie wyspy *Elby*, widać z iedney strony wizerunek Bonapartego, z drugiey następny napis: *Napoleon Imperator atque Rex ubique Felix. Insula Elba.* 1814. (*Napoleon Cesarz i Król gdziekolwiek szczęśliwy.* ((!!)

— Gazeta Ryska zawiera następne wiadomości: Donoszą z Królewca pod 13tym Lipca, że stoiąca tam Cesarsko-Rossyyska Flotylla, podług otrzymanego rozkazu odpłynęła do *Sweaborg.*

— Sławna Bogini zwycięstwa stoi znowu w *Berlinie* na bramie Brandeburskiey, lecz aż do przybycia Króla okryta iest zasłoną. — W niektórych okolicach Francyi, a osobliwie koło *Troyes*, panuią dotąd zarazliwe i szkodliwe gorączki.

— Mówią, że dług cały Niemiec wyrachowany iest tysiąc milionów talarów.

— Arcy Xiąże Karol napisał dzieło, które pod tytułem; *Zasady Strategii, obiaśnione przez kampanią w Niemczech roku* 1796, drukiem ogłoszone zostało.

— Wiele pism ulotnych w *Paryżu* mówi o zwrócie dóbr dawnieyszym Emigrantom.

— Poeta *Göthe*, na obchód święta pokoiu w *Berlinie*, napisał allegoryczne drama z muzyką, pod tytułem: *Przebudzenie się Epimenida*,, we trzech aktach. *Epimenides*, który podług podania Mitologicznego wszedłszy do iedney iaskini spał przez lat 27, zasypia tu w wyobrażoney Swiątyni. Nagle powstaie żywa walka pomiędzy allegorycznemi geniuszami *dobrego i złego*: pierwszy iest zwyciężony: wszystko wpada w nieład i zamieszanie, i zawala sie nawet sama Swiątynia. W tym ukazuie się *Nadzieia*, ta walczy, pokonywa, i odpędza geniusza *złego*: następuie nowa scena szczęścia — *i Epimenides* przebudza się ze snu.

AWIZACYA.

1\. Na skutek Remissy Sądu Głgo Litewsko-Wileń; Departamentu 2go w roku 1814 Maja 21 dnia nastałey Taxę i Exdywizyą maiątku W. Kazimierza Muchlińskiego Rotm: Smoleńskiego przezuaczaiącey niżey podpisany Urząd do maiętności Muły w Pttcie Zawileyskim leżącey tegoż roku Julii 15 dnia zjechawszy, maiętność Mułę i Abramowszczyznę, oraz wszelki maiątek pod konkurs idący w administracyą temuż Muchlińskiemu oddał, a podług warunków Remissy wszystkie załatwiwszy szczeguły, Sądy swoie do dnia 15go 9bra idącego roku odroczył, na którym terminie ażeby każdy z Pretensorow do maiątku W. Kazimierza Muchlinskiego ku oczewistey rozprawie pod upadkiem i amissyą rzeczy stawał, celem ostrzeżenia ninieyszą czyni trzykrotną awizacyą.

Wincenty Dowgiałło Prezydent Ziemski Zawileyski.
Jan Szczepanowicz Pisarz Ziemski Pttu Oszm:
Andrzey Bobrowicz Sędzia Grodzki Zawileyski.
Mateusz Woynowski Ziem: i Grodz: oraz tey Exdywizyi Regent.

Dozwala się drukować—G. E. Groddeck P. O. Członek Komitetu Cenzury. W Drukarni Dyecezalney u XX. Missyonarzów

OGŁOSZENIA SĄDOWE

1. Sąd Główny Litewsko Wileński 2go Departamentu Wremiennego po ostatecznym Dekrecie Dyllacyinym w Sprawie Konkursowey Sukcessorow zeszłego Hetmana Lit: Michała Ogińskiego z jego Kredytorami, Pretensorami i Debitorami w roku idącym 1814 Januaryi 19 dnia zapadłym, i po uczynioney za tymże Dekretem w Gazetach Kuryera Litewskiego trzykrotney publikacie, przystąpił do oczewistego sądzenia teyże Sprawy na dniu 14tym zeszłego miesiąca Junii, a na dniu 30 tegoż miesiąca, dla nastąpionego wakacyinego czasu w kontynuacyi do dnia 1go Oktobra teraznieyszego roku zostawuiąc, gdy od Sukcessorow zeszłego Hetmana Ogińskiego miał wniesioną prożbę, że jeszcze nie wszystkie pozwane strony złożyły komportacyą, postanowił zatym, aby wszyscy Kredytorowie i Pretensorowie zeszłego Michała Ogińskiego Hetmana pozwani, i przyiść mogący, którzy dotąd dowodow swych nie komportowali, aby też komportacyą przy Regestrach na dniu 15tym Augusta idącego 1814 roku do Kancellaryi tego Sądu na persystencyą cztero-niedzielną złożyli, którzy zas w ciągu ostatecznie odchodzącey teraz oczewiście Sprawy nie staną, że z tymi stosownie do Dekretu roku idącego Januarii 19 dnia zapadłego, i uczynioney za onym publikaty, ammissya zapisaną zostanie, o czym dla wiadomosci wszystkich stron do tey Sprawy należących ninieysze czyni się uwiadomienie. Datt roku 1814 miesiąca Julii 20 dnia.

Zgodno z Protokułem Wacłam Klukowski Sekretarz.

3 Za Remissą Sądu Ziemskiego Szawelskiego, Sąd Taxatorsko-Exdywizorski w miescie Szawlach zebrany, na Ziezdzie początkowym, dnia 22go Junii roku teraznieyszego w konkursie Wierzycielów, W. JP. Klemensa Banialewicza byłego Sekretarza Izby Szlacheckiey, nad Domami i Placami tegoż w Mieście Szawlach; iako też nad Possesyami Tradycyinemi onego w Powiecie okazanemi — Administracyą przeznaczywszy — Komportacyą wszelkich dowodów, oraz Ruchomosci, poczynaiąc od dnia 1go Augusta 1814 roku, w przeciągu tygodnia, z lokacyą cztero-niedzielną w Kancellaryi Ziemskiey Szawelskiey, postanowił; i Ziazd powtórny na ostateczne rozsądzenie, do dnia 15go Octobra 1814 roku odłożył — Na który termin gdyby Pretensorowie W. Banialewicza, z dowodami pod upadkiem w rzeczy, iawili się, zastrzegł — O czém tenże Sąd przez awizacyą ogłasza — Datt roku 1814 Msca Julii 3go dnia.

Sądu Ziem. i Grodz. Powiatu Szawel. oraz Exdywizorskiego Regent, Dominik Noreyko.

OGŁOSZENIA PRYWATNE.

1 Po awizacyi Sądu Ziemskiego Wileńskiego, zawiadomieni Donataryuszowie w Testamencie ś. p. zeszłego Biskupa Wołczackiego wyiaśnieni, że Testament w Kancellaryi tegoż Sądu zlokowanym został, i że W. X. Taulery Wołczacki, zowiąc onego bydź adoptowanym, zakreślonych wydziałów wydać nie ma zamiaru — Sposobem prawnym szukaiąc swoiey zachwianey własności, wszystkich ludzi cnotą, i rozumem zaszczyconych naypokorniey proszą, iżby się niechwieli w swoich wyznaniach, w czym ich pamięć o bytności Testamentu robionego przez zeszłego Biskupa, zasięgnąć może; a szczególnie WW. Pieczętarze i ten kto był do napisania użytym, żeby przysięgą nawet, wyrokiem Sądu nakazać się mogącą zatwierdzili tę prawdę, przez iaką wszelka umorzyćby się mogła w tym względzie oboiętność — Niechcą Donataryuszowie, by ktoś przemawiaiąc za ich stroną fałszywie, obciążał siebie zbrudzonym sumnieniem: szukaią oni istotney prawdy tylko, która ieśliby się w skutkach swoich przezkogokolwiek wykazać mogła, prócz wdzięczności w sercach Donataryuszów ugruntować się maiącey, znaydzie każden w własnym sumnieniu pociechę, że z nędzy wyswobodzić podobne sob e potrafi istoty — o te miłosierdzie proszą nieszczęśliwi, w liczbie których znayduie się w Lidzkim Powiecie zasiedlony, piszący te Zawiadomienie.

Fabian Szukiewicz S. G. P L.

2 Od Zarządzaiącego w Wilnie Pollicyą, podaie się do wiadomości, że w roku 1808 mieszkaiący w mieście Wilnie Szlachcic Kowalewski, maiąc swóy mały drewniany stary Domek na Ulicy Wilenskiey idąc do Zielonego Mostu na ziemi należącey do Juryzdyki JO. Xięcia Radziwiłły pod Nrem 699 położony, gdy potrzeba było według zalecenia JW. Litewskiego Woiennego Gubernatora wyprostowac tę Ulicę, wspomniony Kowalewski umówił się ten swóy Domek przenieść na inne mieysce, a za to w nadgrodę jemu według dobrowolney umowy zapłacono było wraz ze Skarbu 300 Rubli Srebrem, w ówczas Kowalewski iedną połowę tego Domku rozebrał sam, a druga część onego zostawała nie rozebraną, z powodu zaszłey w tym kraiu woyny — w przeciągu tego czasu, sam właściciel tego Domu Kowalewski żyć zaprzestał, pozostała zaś część jego Domeczku będąc spustoszoną przez reyteradę nieprzyiacielską, groziła upadkiem niebespieczeństwa, dla czego według zalecenia Zwierzchności te ruiny rozebrane, i pozostały materyał zlikwidowany przez Urzędników Pollicyi wspólnie z Magistratem znayduie się pod schronieniem. — Ze zaś dotąd po śmierci Kowalewskiego nikt się nie zgłasza do odebrania takowego materyału, przeto ma bydź ony wyprzedany przez Publiczną Licytacyą w tuteyszym Ratuszu w dniu 4 następnego miesiąca Augusta, ktoby przeto życzył sobie kupić takowy materyał składaiący się ze starych Bierwion i Cegły od komina, etc. etc. ma się iawić do Wileńskiego Ratusza w wyż oznaczonym terminie. — Niemniey ieżeli kto ma iakie Sukcessyine do tego prawo lub pretensyą, niech się uda do tuteyszego Magistratu.

Zarządzaiący Policyą Szłykoff.

3 Oświadczenie od Rządcy Słonimskiego woiennego Łazare-

tu Fryderyka Preysa, w odpowiedź na takoweż umieszczone w Gazecie Kuryera Litewskiego Nro 16. 17. i 18, roku idącego. Karolina z Preysów Machnaurowa, i Maryanna Preysówna, Siostry moie rodzone, wywdzięczaiąc się za podeymowane po naszym osieroceniu przezemnie iednego koszta w ich wyżywieniu, Edukacyi, i iedney postanowieniu, trzymaiąc i użytkuiąc teraz same iedne ze wspólnego nam rodzeństwu należnego maiątku, mnie brata w publicznych pismach czernić ośmielaią się. — Ostrzegaiąc publiczność gdyby mi kredytów zaciągać nie ufała — Dziękuię naprzód mym Siostrom, a obok ich i Szwagrowi Michałowi Machnaurowi Aptekarzowi Wileńskiemu, za ich o dobro publiczności troskliwość. Co do mnie oświadczam się przed tąż publicznością, którey względy w mym powołaniu potrzebne, że praca moia i praktykowany Talent, wystarczą otaczaiącym mnie potrzebom — bez smutney konieczności uciekania się do kredytów — A nim Władza do którey to należy rozwiąże kwestyą, czy Scheda moia po Rodzicach pozostała zmarnotrawiona, iak się podobało Rodzeństwu umianować, przezemnie lub nie? Troskliwy o móy honor, iak tylko od mych przyiacioł ostrzeżony o takowym mych Siostr i Szwagra przywiązaniu zostałem (co nastąpiło pózno z okazyi mego ze Słonima na czas wydaleniu się) Wraz odpowiedzieć na one poczytałem za naypierwszy obowiązek. Ru 1814 Msca Julii 6go dnia.

F. P. Upr. Sł. W. Laz.

---

5 Uwiadomienie Publiczności od niżey piszącego się, iż w dniach teraznieyszego miesiąca idącego 1814 roku, zgubił Cerograff z podpisem Szlomy i Jankiela Mejerowiczów Obywatelów Wileńskich w roku ominionym miesiąca Februar. 27go dnia wydany na summę Rubli srebr. 450, z Pieczętarzem Hercyka Szkolnika Wileńskiego. — Uprasza Publiczności, kto ma iaką wiadomość aby oznaymił.

Klaczko *Józef Chaimowicz Klacki.*

Zbiegli ludzie

3 W roku teraznieyszym 1814 Julii 10go dnia z maiątku Ruskiego Sioła JW. Michała Mackiewicza Prezydenta w Gubernii Wileńskiey Powiecie Zawileyskim Parafii Wcystomskiey położonego, zbiegli trzey ludzie — 1szy Wincenty Sadomir wolny za Paszportem, urody średniey więcey brunet iak bląd, maiący lat 22 z zausznicżką w lewym uchu dużą białą, wziął z sobą Surdut żułty baiowy i dalsze odzienie. — 2gi Antoni Daszkiewicz poddany lokayczyk, a razem i krawczyk, pisać umie dobrze maiący lat 18, twarzy pociągłey, włosów na głowie ciemno rudych, nosa dużego, urody średniey cięki. — 3ci Roman Hołowacz także poddany, maiący lat 18, urody średniey, włosów ciemnych, był Kuchcikiem. — Ktoby pomienionych ludzi wszystkich, albo któregokolwiek bądź złowił, niech raczy zawiadomić niżey podpisanego zarządzaiącego Domem JW. Podczaszych Kossakowskich pod Nrem 149 sytuowanego w Wilnie. — A nadgrodę z wdzięcznością przyzwoitą odbierze.

Józef Ciszkiewicz.

Dom do przedaży

3 Dom murowany trzy-piątrowy w mieście Wilnie na Ulicy Niemieckiey pod Nrem 86 położony do Nadwornego Sowietnika Rogalskiego należący iest do przedania na bardzo wygodnych kondycyach. — Ktoby ony życzył nabydź, raczy zgłosić się do Aktora mieszkaiącego w Kamienicy Szlachcica Wierszołowicza za Tatarską bramą.

Basztarda do przedania

2 W Domu Obywatela Szlaka na ulicy Trockiey pod Nrem 398, znayduie się Basztarda w nowym Guście ze wszelkiemi rekwizytami do podróży — Życzący oną nabyć, uda się do wyż wspomnionego Domu, gdzie od maiącey komis do przedaży Osoby, dowie się o cenie.

Zegarki skradzione.

2. 1814 Junii 28 dnia, skradziony zegarek złoty repetyer sprężyny biiący, koperta płaska, w kąto fugowane, cyferblat amaliowy biały, liczba Polska bez napisu, z obu stron otwiera się, indexiki stalowe, osadzenia w indexach biało polerowany minutowego indexu koniec odłamany, z tyłu nakrycia za pociśnieniem odmyka się idzie na kamuszku białém, przy nim tasiemka czarna, kluczyk prosty mosiężny, trochę zawielki. Drugi zegarek złoto płaski, koperta płaska, brzegi fugowane, z jednym indexem, jeden index pokazuie godziny i minuty, z obu stron odmyka się, pokrywka srebrna, koło nakręcenia wysztychowany wozek na dwóch kołkach i para koni założonych. Gdyby o takowych zegarkach kto powziął wiadomość, raczy oznaymić do JP. Frolanda mieszkaiącego w Kardynalii, za co odbierze przyzwoitą nadgrodę.